

03233

Silvestre M.

B 497/44

Småtryck

Oeb (Ret., Småtr.) M
EX A .

Ransaknings-Protocoll,

hållet d. 14:de October och följande
dagar 1842,

i Kongl. Poliskammaren i Stockholm,

rörande

**ett våldsamt upptråde
på Malmens Källare,**

*mellan åtskilliga Officerare å ena sidan,
samt Källarmästaren, hans Kypare och
några Gäster å den andra,*

natten mellan den 13:de och 14:de
i samma månad.

STOCKHOLM.

TRYCKT HOS J. A. WALLDÉN,
1842.

Utdrag af Protocollet, hållet inför
Öfver-Ståthållare-Embetet för
Polisärender i Stockholm följande
dagar år 1842.

Den 14 October.

S. d. Sedan Källarmästaren Carl Gustaf Fröslund anmält, att sistlidne gårdagsafton klockan en qvart till tolf, då Lieutenanten vid Konungens Andra Lif-Garde Fredric Wahlfeldt jemte några andre för Fröslund okände Officerare skolat bortgå ifrån Spisqvarter-idderskan Eva Christina Lindbergs, en trappa upp i huset N:o 6 vid Myntgatan här i Staden, der Fröslund på nedre botten idkar källarrörelse och jemväl har sine egne boningsrum, belägne restauration, Lieutenanten Wahlfeldt och hans kamrater, i nedra förstufvan i berörde hus, utan gifven anledning, oqvädat Fröslund, burit våldsamt hand, dels å några af Fröslunds bekante, hvilka hos honom samma afton varit inbjudne, nemligen Boettmakaren Wilhelm Samuel Jacobsson och Bagaren E. W. Grundström, och dels å Fröslunds Källarelärlingar Didric Engström och Ludvig Helander, samt eljest våldsamt sig betedt; så hade Uppsyningsmännen J. E. Lindberg, L. G. Berchman och A. G. Lennberg uti rapport af denna dag tillkännagifvit, att de uppkallat bemälde Fröslund, Jacobsson och Grundström, samt Lieutenanten Wahlfeldt; och då målet nu till handläggning påropades, inställ-

de sig nyssnämnde personer, i närvaro af bemålde Polis-uppsyningsmän samt Conducteuren J. C. Kemner och Undervågmästaren Carl Johan Sundin. Källarmästaren Fröslund uppgaf, att sistlidne gårdag klockan efter elfva på aftonen, då han jemte Boettmakaren Jacobsson, Bagaren Grundström och en Conducteur Kemner invarit i ett af Fröslund, uti det af honom vid Myntgatan bebodde hus, till sängkammare begagnadt rum, hade, sedan Fröslund någon stund förut låtit tillsluta förstufvuportarne och hans Källarelärningar aflägsnat sig för att gå till hvila i ett annat rum, buller och oljud förmärkts ifrån förstufvan, dervid slagits på någre undertaket fästade ringklockor; att Fröslund af denna anledning öppnat dörren till förstufvan, hvilken bildar en gång genom huset, och hvar ifrån trenne dörrar på den vestra långväggen leda dels till tvenne för källarrörelsen begagnade rum och dels till Fröslunds derinvid belägna sängkammare, och tvenne dörrar å den motsatta sidan föra, den ena till ett gästrum och den andra till Fröslunds kök, bredvid hvilket den till öfre våningen ledande trappa är belägen, och dervid varseblifvit några för honom okände Herrar, till ett antal, såsom Fröslund tyckte sig förmärka, af tretton eller fjorton, af hvilka somlige uppehållit sig i förstufvan och somlige varit i nedgående uti den, från Mamsell Lindbergs i första våningen belägne restauration ledande trappa; att Fröslund, som af någon af bemålde Herrar blifvit uppfordrad att öppna porten, höfligt tillsagt dem att de derom egde anmäla sig en trappa upp hos Mamsell Lindberg, emedan han för-

mödade att de derstädes förut sig uppehållit, med tillägg, att Fröslund "ej vore portvaktare," dervid Fröslund mötts af ett liksom övåntadt som opassande svar, hvilket Fröslund ville erinra sig blifvit af Lieutenant Wahlfeldt uttalandt: "Jag skall lära dig öppna, fähand," hvarjemte Lieutenanten med en käppi rigtat ett slag emot Fröslund, hvilket dock afvärjts af Conducteuren Kemner; att sedan Fröslunds Kypare derpå utkommit från ett af kallare rummen och Fröslunds ofvannämnde Gäster jemväl i förstugan sig infunnit, de ifrån restaurationen nedkomne Herrarne anfällit och slagit Fröslunds Gäster och Kypare och en allmän villervalla uppstått, hvarunder Jacobsson och Kemner fattat i Lieutenant Wahlfeldt och, i ändamål att förmå honom att uppgifva sitt och kamraternes namn, infört honom i Fröslunds sängkammare, hvar på dörren dertill tillslutits; att sedan handgemänget omsider upphört och de öfrige Herrarne, utom Lieutenant Wahlfeldt, genom porten, som under tiden blifvit öppnad af en från spioningsstället nedkommande Piga, sig aflägsnat, samt Fröslund och hans Gäster af Wahlfeldt förgäfvés sökt vinna den upplysning, de äskat, hvarvid Lieutenanten på deras frågor förklarät att, om han för dem omtalade sitt namn, skulle de, såsom orden fallit: "bli flata," hade den emedertid tillslutna porten med nyckel utifrån öppnats, de nyss bortgångne Herrarne åter sig infunnit och med starka bultångar, som slüteligen efterföljts af slag utaf något hårdt instrument, å dörren till det rum, den Fröslund och hans Gäster samt Lieutenant Wahlfeldt sig uppehållit, gifvit deras återkomst tillkänna, att Fröslund, be-

farande dörrens söndersläende, sedan han likväl först förnummit att Vakt, som han under tiden från Corps de Gardet under Rådhuset reqvirerat, vore ankommen och i förstufvan tillstädes, öppnat dörren, dervid flere af de nyss bortgångne Herrarne, och en af dem med en yxa i handen, häftigt rusat in i rummæt, ehuru Vakten, som blifvit undanskuffad, sökt hindra dem att intränga, och då Lieutenant Wahlfeldt yttrat: "döda den rackarn, som sitter i soffan," hvarest Jacobsson just då haft sin plats, hade en af Lieutenantens inrusande kamrater sprungit fram till Jacobsson och med en käpp tillfogat honom ett svårt slag i ansigtet, och den af Herrarne, som medfört yxan, höjt den hotande emot Jacobsson, hvarjemte några å ett bord befintliga glas och några andra smärre persedlar blifvit under tumultet sönderslagne; samt att Fröslund sedermera tillsagt Vaktmanskapat, att häkta en, som framför de andre synnerligen våldsamt sig betett, men att denne, oakadt en af Vakten gripit honom, med våld slitit sig lös och oqvadat Patrullkarlen.

Sedan Boettmakaren Jacobsson och Bagaren Grundström instämt i Fröslunds berättelse, förmälde Lieutenant Wahlfeldt, på dertill gifven anledning, att då han, som i sällskap med några af hans bekante, nemligen Lieutenanterne Bergenzon, Segebaden, Tegnér, Virgin, Örström, Grefve Horn, Löwenadler, Wolfram och Klingström, intagit aftenmåltid å Mamsell Lindbergs restauration, skolat derifrån bortgå, hade Lieutenanten, hvilken vid nedgåendet i trappan varit den siste i ordningen bland kamraterne, redan innan han nedkommit i förstufvan hört

Ljudet af ringklockor samt någon ordvexling och sorl bland hans eget sällskap och några i förstufvan tillkommande främmande personer, hvilka Lieutenanten, sedan han jemväl infunnit sig i förstufvan, förmärkt vara i handgemäng med hvarandra. Ehuru Lieutenant Wahlfeldt icke deltagit i slagsmålet eller ens haft för afsigt att bispringa sina kamrater, hade han, som ingalunda på något sätt gifvit anledning till ett sådant bemötande, som han sedermera fått erfaras, blifvit af två eller tre personer, uti hvilka han igenkände Boettmakaren Jacobsson och Conducteuren Kemner, med sådan våldsamhet indragen uti ett invid förstufvan beläget rum, att hans kläder dervid blifvit sönderslitne, och dörren derefter tillslutits. Sedan Lieutenant Wahlfeldt derpå förnummit att oväsendet i förstufvan upphört, hvaraf Lieutenanten slutit, att hans kamrater sig aflägsnat, hade Lieutenanten till en början blifvit af Fröslund, Jacobsson och Grundström jemte en annan tillstädesvarande person, hvilken varit Conducteuren Kemner, öfverhopad med frågor om sitt och hans bortgångne kamraters namn och stånd; samt då Lieutenanten härutinnan icke velat meddela dem någon upplysning eller uppgifva sitt och kamraternes namn, hvilket Lieutenanten, under ett uppträde af så obekvämlig beskaffenhet som ifrågavarande, "naturligtvis i det längsta sökt dölja", af de innevarande, i synnerhet af Jacobsson, blifvit på allt sätt förolämpad, slagen och oqvädad, hvilket allt Lieutenanten, genom det våldsamma afskiljandet från sine kamrater beröfvad all hjälp, måst utärda, utan att kunna sätta sig till motvärn mot sine motståndares öfverlägsna an-

tal, intilldess hans kamraters återkomst gjort förändring i hans belägenhet. Desse hade väl, sedan dörren af Fröslund blifvit öppnad, med någon skyndsambhet inträngt i rummet, der Lieutenanten hållits innesluten, men dervid ingalunda våldsamt sig betett, och hade, utan någon dertill af Lieutenanten gjord uppmaning, en af hans kamrater tilldelat Jacobsson ett slag, ehuru Lieutenanten icke förmärkt, hvilken bland dem sålunda sig våldfört.

Så väl Fröslund som Jacobsson och Grundström nekade, att de på något sätt vid sistberörde tillfälle förolämpat Lieutenant Wahlfeldt, hvilken emot dem uppfört sig våldsamt, samt oqvädat och skuffat dem, ehuru han sjelf icke rönt ringaste förolämpning och Fröslund sökt lugna honom, under försäkran, att intet ondt skulle honom vederfaras.

Då med vidare undersökning i målet ansågs lämpligast att uppskjuta, intill dess de, hvilka Lieutenant Wahlfeldt uppgifvit berörde afstön utgjort hans sällskap, tillstädeskommit, beslöt Öfver-Ståthållare-Embetet uppskjuta ytterligare handläggning af målet till nästa dag klockan elfva förmiddagen, då nu tillstädeskomne parter, äfvensom Conducteuren Kemner och Undervågmästaren Sundin skulle åter sig infinna, och Lieutenanterne Tegnér, Klingström, Virgin, Löwenadler, Segebaden, Wolfram, Örström, Bergenzon och Grefve Horn skulle kallas, och Patrullmanskapet requireras; derom vederbörande förstän digade afträdde.

Den 15 October.

S. D. Enligt Öfver-Ståthållare-Embetsets sistlidne gårdag fattade beslut, företogs till ytterligare handläggning uppskjutne målet, angående det å Malmens källare sistlidne Thursdagsafton timade slagsmål; och infunno sig, i närvaro af Uppsyningsmännen Lindberg, Berchman och Lennberg, Källarmästaren Fröslund, Boettmakaren Jacobsson och Bagaren Grundström, Lieutenanterne Wahlfeldt, Lars Gustaf Tegnér, August Klingström, Claës Wilhelm Virgin, Pehr Johan Bergenzon, Ernst Segebaden, Eduard Örström, Otto Löwenadler och Bengt Theodor Wolfram, äfvensom Conducteuren Kemner och Undervägmästaren Sundin tillstädeskommo; hvaremot Lieutenanten Grefve Horn uteblef; Och anmäldes att af Stadens Militaire-corps, Corporalen Wetterqvist samt Soldaterne N:o 7 Andersson, N:o 33 Hallman, N:o 48 Westerberg, N:o 97 Asklund samt N:o 73 Hellberg voro i Kongl. Poliskammarens förmak tillstädes.

För närmare utveckling af den emot Lieutenant Wahlfeldt och de ifrågakomne afton i hans sällskap varande Officerare framställde angifvelser, anförde nu, hvar för sig:

1:o Fröslund, såsom tillägg till sin förut i målet afgifne berättelse, att, ehuru han icke kunde bestämma, hvilken af Officerarne börjat slagsmålet, vore han öfvertygad att alla deri deltagit och i mer och mindre mån slagit Fröslunds Gäster och Kyjare, hvarunder Lieutenant Tegnér utmärkt sig såsom särdeles våldsam och oskicklig; att han uti Lieutenant Tegnér jemväl igenkände den, som, vid Officerarnes

återkomst efter deras första aflägsnande, i spetsen för de öfrige inträngt i rummet, undanskuffat den ankommande Vakten och tillfogat Jacobsson dennes svåra sår i ansigtet; samt att Lieutenant Tegnér äfven varit den, som, på Fröslunds tillsägelse, af en utaf Vaktmanskapet blifvit tagen i förvar, med våld slitit sig lös och oqvädat Patrullkarlen.

2:o Boettmakaren Jacobsson: att sedan han jemte öfrige hos Fröslund innevarande personer, vid ofvanberörde tillfälle, från förstufvan hört buller och ljud och Fröslund öppnat dörren, för att efterforska anledningen dertill, hade Jacobsson, vid det han utgått i förstufvan, förmärkt, hurusom en mängd för honom okände personer, hvilkas antal syntes honom större än de tio, af hvilka sällskapet nu uppgifvits hafva bestått, i förstufvan förfördelat och slagit Fröslunds Källarelärlingar, som från ett annat rum tillkommit, utan att Jacobsson kunde uppgifva någon, utom Lieutenant Tegnér, som dervid varit synnerligt våldsam; att Jacobsson, dels i afsigt att afböja oväsendet, och dels i ändamål att erhålla kännedom om fridsstöranes namn, hvilka alla då varit okände, med tillhjälp af Kemner infört Lieutenant Wahlfeldt i Fröslunds rum och derpå tillslutit dörren, utan att denna åtgärd ådragit sig någon af Lieutenantens kamraters uppmärksamhet, hvilka alla, hvar å sitt håll, varit sysselsatte att våldföra sina till antalet vida underlägsne motståndare; att sedan porten blifvit öppnad och Officerarne omsider begifvit sig bort, hade Jacobsson, jemte Fröslund, Grundström och Kemner, sökt förmå Lieutenant Wahlfeldt att uppgifva sitt och kamraternes namn, hvilket han

ihärdigt vägrat och, under oqväden emot Fröslund och hans Gäster, uppfört sig oskickligt, intill dess hotelser samt häftiga bultningar å dörren till det rum, der de jemte Lieutenant Wahlfeldt sig uppehållit, tillkännagifvit de nyligen bortgåendes återkomst; att detta deras oskickliga beteende endast varit förebud till större våldsamhet och ett häftigare utbrott af deras vredgade sinnesstämning, ty våld af något krossande instrument hade derpå förmärkts utövas å dörren, hvilket föranledt Fröslund, som velat förekomma dörrens söndersplittrande, att öppna densamma, dervid Lieutenant Tegnér, som jemte de öfrige Officerarne och den till stället ankomne Vakten af Stadens Militaire-corps, häftigt inkommit i rummet, och sedan någon yttrat: "hugg ihjäl den tjocka rackarn i soffan"; menande dermed Jacobsson, som vid de anfallandes inträde der varit sittande, rusat emot Jacobsson och med en käpp tilldelat honom ett slag i ansigtet, deraf förorsakats ett djupt sår å öfverläppen på den venstra sidan, hvaremot ingen annan Jacobsson förfördelat, ehuru han, såsom ofvan är nämndt, sett dem ofreda de andra.

3:o Bagaren Grundström instämde om förloppet under uppträdet uti det, som derom af Fröslund och Jacobsson blifvit berättadt, med tillägg, i afseende å det, som honom under berörde tilldragelse vederfarits, att sedan han utkommit i förstufvan, och dervid förmärkt Kyparen Engström blifva slagen och illa behandlad samt hans påhafde skjorta sönderriven, Lieutenant Tegnér genast tilldelat Grundström ett slag å hufvudet, hvarpå följt flere dylika, utdelade af Lieutenant Klingström och

några andre af de våldsamma, dem Grundström likväl nu icke igenkände; att ett sår å hufvudet samt en åkomma i pannan voro synliga märken efter den misshandling, han undergått, men att Grundström icke kunde bestämma, genom hvilkens åtgärd berörde blodviten blifvit honom tillfogade, äfvensom Grundström genom flera slag fått vidkännas Lieutnant Wahlfeldts häftiga framfart, sedan denne blifvit skild från sina kamrater, hvilka, vid deras återkomst, undanskuffat de tillkomne Patrullkarlarna, då desse sökt hindra Officerarne att intränga i rummet, dit fyra af Vakten med de instörtande inkommit.

Vaktmanskapet, som med anledning af hvad Fröslund, Jacobsson och Grundström berättat, nu förekallades, hördes och uppgaf:

Corporalen Wetterqvist: att, uppå tillsägelse från Källarmästaren Fröslund, det flere främmande och okände personer ofredade hans hus och der utöfvade hvarjehanda våldsamerheter, Wetterqvist jemte ofvannämnde Stats-soldater, af hvilka Westerberg och Andersson först till stället framkommit, begifvit sig dit; att vid framkomsten Wetterqvist varseblifvit flere Herrar uppehålla sig å gatan utanför huset, och under yttrande att de "ville ha ut en Lieutnant" med häftighet bultat på porten, som straxt derpå blifvit öppnad. Wetterqvist jemte manskapet hade då åtföljt nyssbemälda Herrar, hvilka alla inträngt i förstufvan, der de med häftighet börjat bulta å en der befintlig dörr, som omsider öppnats, hvaruppå Wetterqvist, som icke varseblifvit någon lyxa eller förmärkt att våld å dörren med någon sådan utöfvats, jemte några af manskapet, sökt hindra de an-

fallande att intränga i rummet, men, utan att Wetterqvist eller någon annan af Vakten blifvit på något sätt med ord eller gerning förolämpad, hade deras bemödande härutinnan varit fåfängt, emedan de på något afstånd från dörren varande Herrarne, för att inkomma, påträngt och såmedelst i rummet infört så väl Vakten, som de närmast dörröppningen stående personer. Sedan Wetterqvist inkommit i rummet, hade han hört buller och oljud, men hvarken sett att någon blifvit slagen eller förolämpad, eller i öfrigt, i anseende till den allmänna villervallan, kunnat urskilja hvad dervid sig tilldragit; hvarest och sedan Wetterqvist jemte de tre män, som jemte honom innevarit i rummet, åter utkommit i förstufvan, Fröslund väl uppmanat Wetterqvist att taga någon af de sålunda anfallande i förvar, men att denne, hvilken en af manskapet, efter Fröslunds anvisning, gripit, utan våld slitit sig lös.

Stads-soldaten Westerberg: att han och Andersson, efter i Vakten skedd anmälan om hos Fröslund föröfvad våldsamhet, genast begifvit sig åstad och före de öfrige kamraterne till stället ankommit, dervid han varseblifvit en större folksamling uppehålla sig å gatan utanför det af Fröslund bebödda hus och nägre deribland med häftighet bulta å porten, hvilken sedermera öppnats medelst en från ett fönster i första våningen nedkastad nyckel. Sedan de personer, som förut uppehållit sig å gatan, tillika med Westerberg och Andersson samt de öfrige under tiden ankomne Stads-soldaterne, sålunda inkommit i förstufvan, hade ytterligare börjat bultas å en derstädes befintlig dörr, hvilken någon af de tillstädesvarande

uppmanat Westerberg att uppsparka; livares-
ter denne, som till berörde uppmaning gen-
mält, att "sådant icke anstode honom," tillika
med Andersson återgått till Corps de Gardet,
emedan tiden för posternes aflösning varit hardt
nära.

Stads-soldaten Andersson afgaf enahanda
berättelse med Westerberg, samt Hallman,
Asklund och Hellberg instämde till alla delar
uti det, som af Corporalen Wetterqvist blifvit
omförmäldt, med tillägg af Hellberg, att då
Fröslund uppmanat honom att arrestera en
Hellberg förevisat person, hvilken, enligt Frös-
lunds förmalan, skulle under det då slutade
uppträdet mest våldsamt förfarit, och Hellberg
fattat i samma person, hade denne, hvilken
Hellberg icke bland någon af de tillstädesva-
rande igenkände och alldraminst förmodade
hafva varit Lieutenant Tegnér, sökt undkom-
ma, och, oakadt Hellbergs bemödande att
qvarhålla den gripne, slitit sig lös, ehuru Hell-
berg dervid icke blifvit skuffad eller på annat
sätt förolämpad.

Öfver hvad sålunda af Fröslund, Jacobs-
son och Grundström blifvit angifvet, hördes
de tilltalade och afgåvo följande förklaringar:
Lieutenant Tegnér: att då han jemte hans
kamrater, efter intagen aftonmåltid å Mam-
sell Lindbergs restauration, nedkommit i för-
stufvan och funnit porten stängd, hade någon
af sällskapet medelst en käpp börjat sätta en
under taket upphängd ringklocka i rörelse, för
att genom dess ljud tillkalla någon person för
portens öppnande. En person, som Lieute-
nanten förmodade vara Kypäre hos Källarmä-
staren Fröslund, hade då visat sig i en å östra

långväggen straxt invid förstufvupörten varande dörr, men utan att lyssna till deras begäran att öppna porten, hastigt dragit sig tillbaka, hvaruppå en annan längre bort i förstufvan befintlig dörr öppnats, flere personer, hvilka, enligt hvad Lieutenanten sedermera erfärit, varit bemälde Fröslund, Jacobsson, Grundström och Kemner, derifrån utkommit och emot Tegnér och hans kamrater fallt smädeliga och förklenliga ord, dem Lieutenanten likväl nu mera icke kunde sig erinra. Då någre andre personer, hvilka Fröslund nu upplyste hafva varit hans Källarelärlingar, från ett annat rum tillkommit, hade Lieutenanten under uppkommen ordvexling hört ljudet af ett slag, hvilket, fastän Lieutenanten icke förmärkt hvem deraf träffats eller hvilken desamma utdelat, liksom gifvit signal till en allmän villervalla, hvarunder slag åt alla håll utdelats och dervid Lieutenanten icke ville bestrida att slag af honom blifvit gifne, ehuru han icke kunde föra sig till minnes hvilka desamma råkat, samt Lieutenanten af Jacobsson blifvit förfördelad och slagen. Sedan oväsendet omsider saktat sig, porten blifvit öppnad samt Lieutenanten och hans kamrater utkommit på gatan, hade en Qvinna från öfra våningen gifvit tillkänna att en Officer "med ljusa mustacher", blifvit kvarhållen och hölls innestängd hos Källarmästaren, och då de, i anledning deraf, erinrat sig hvilka och huru många samma afton varit i hvarandras sällskap, hade Lieutenant Wahlfeldt saknats, hvarföre och enär de under sådane omständigheter icke kunnat lemna honom, förr än de gjort sig förvissade, att han vore utan fara, hade de i

ändamål att åter inkomma och befria honom, börjat klappa på den tillslutne porten, hvilken, då ingen tyckts egna uppmärksamhet åt eller villfara deras åstundan, medelst en nyckel, som den omnämnda Qvinnan nedkastat å gatan, blifvit öppnad, hvaruppå, efter sex eller tio minuters förlopp ifrån det de derifrån utkommit på gatan, så väl Lieutenanten och hans kamrater, som en Vakt, bestående af några Stads-soldater, hvilka under tiden tillkommit, samt en mängd andre personer, hvilka vid förbigåendet stadt, ingått i förstufvan, der de bultat å dörren till det rum, der Lieutenant Wahlfeldt hållits innesluten, dörren hade sluteligen inifrån öppnats, utan att något våld derå hvarken med yxa eller annat vapen, så vidt Lieutenanten kunnat förmärka, blifvit utöfvadt. Vid inträdet i rummet, hade Wahlfeldt utvisat Jacobsson såsom den hvilken honom särdeles förfördelat, ehuru ett sådant uttryck, hvarom Målsäganderne förmält, honom dervid icke undfallit, hvarefter Lieutenanten med en käpp tilldelat Jacobsson det slag, hvarföre Jacobsson emot honom väckt åtal, men att Lieutenanten deremot ingalunda varit den, som af Patrullkarlen blifvit gripen och från denne slitit sig lös; tilläggande Lieutenant Tegnér, att han vid berörde tillfälle förlorat en kedja af franskt guld, hvilken under handgemänget blifvit afsliten och den han sedermera icke återfått.

Lieutenant Klingström, hvars berättelse om tilldragelsen öfverensstämde med Lieutenant Tegnér's, förnekade, att han förfördelat eller slagit Grundström eller någon annan, samt försäkrade,

säkrade, att, efter hans och kamraternes återkomst, Lieutenanten väl hört starka slag å dörren, men icke sett någon yxa dervid begagnas, äfvensom Lieutenanten icke hört Lieutenant Wahlfeldt uppmana dem, sedan de inkommit i rummet, att misshandla Jacobsson.

Sedan Lieutenant Wahlfeldt återopat sitt vid förra förhöret afgifna förklarande, hördes de öfrige Officerarne, emot hvilka någon bestämd angivelse icke blifvit framställd, och, under förklarande, att de alla blifvit af Fröslunds Gäster skuffade och slagne, men sjelfve icke annorledes sig förgått, än att de hållit de anfallande ifrån sig, instämde de i det, som af Lieutenanterne Tegnér och Klingström blifvit berättadt, hvarvid Lieutenant Örström dock ville hafva anmärkt, att han och Lieutenant Wahlfeldt, som varit de siste vid nedgåendet i trappan, vid deras inträde i förstufvan funnit slagsmålet redan börjadt, hvaraf syntes att Fröslunds uppgift, det Lieutenant Wahlfeldt först hotande höjt sin käpp emot Fröslund, vore mindre tillförlitlig; äfvensom Lieutenant Wolfram ville erinra sig att en Gosse, som utkommit från en dörr å vestra långväggen i förstufvan, tilldelat någon af Lieutenantens kamrater en skuffning och derigenom gifvit anledning till oväsendet.

Upplysningsvis hördes härefter Conducteuren Kemner och Undervägmästaren Sundin, och berättade

Conducteuren Kemner: att sedan Fröslund, i anledning af det uppkomna bullret i förstufvan, öppnat dörren, hade någon vid Fröslunds inträde i förstufvan yttrat: "öppna,

fahund", och med en käpp hotat Fröslund, hvilket slag Kemner likväl afvärjt; hvarest, och då Grundström och Jacobsson samt Fröslunds Kypare Engström och Helander jemväl tillkommit, Officerarne med slag af käppar anfallit dem, dervid, enligt hvad vittnet kunde bestämdt intyga, Grundström blifvit slagen af Lieutenant Tegnér; att Lieutenant Wahlfeldt, under den sålunda uppkomne allmänna villeryallan, utan våld blifvit af Jacobsson införd i Fröslunds sängkammare, der han uppmanats att uppgifva sitt namn, men icke på något sätt blifvit förolämpad, fastän han sjelf uppfört sig vildsint, slagit omkring sig och benämnt dem "skojare"; att då de våldsamma, omkring tio minuter efter deras första aflägsnande, återkommit och banat sig inträde i förstufvan, hade häftigt våld, medelst bultningar och slag, utöfvats å dörren, hvarunder hotelser högt och stojande från de anfallande uttalats, såsom "öppna, fahundar, vi skola klappa er", samt att då dörren af Fröslund blifvit öppnad, Officerarne undanträngt Vaktmanskapet, rusat in i rummet, och då Lieutenant Wahlfeldt yttrat: "döda den rackarn, som sitter i soffan", Lieutenant Tegnér sprungit till och slagit Jacobsson.

Undervågmästaren Sundin: att då vittnet ofvanberörde afton passerat Myntgatan, Sundin utanför så kallade Malmens Källare hört buller samt ljudet af flere röster, som yttrat att: "de ville in", blandadt med häftiga bultningar å porten till förstufvan. Detta hade föranledt vittnet att påskynda sine steg och då; det framkommit, funnit porten öppen och ett större antal folk, åtföljdt af några af Stadens Militaire-corps, intränga i förstufvan, dit Sundin jem-

väl sig förfogat. Vittnet, som förnummit hår-
da bultningar å en längre in i förstufvan be-
fintlig dörr, hade, då dörren, oaktadt de oupp-
hörliga bultningarne, icke öppnats, hört någon
yttra: "skaffa en yxa", samt straxt derpå varse-
blifvit en person, uti hvilken vittnet ville igen-
känna Lieutenant Klingström, i synnerhet der-
före att den af vittnet omnämnde personen haft
polisonger, hvarmed vittnet nu fann af de
närvarande endast Lieutanterne Tegnér och
Klingström voro försedde, och enär denne per-
son icke varit Lieutenant Tegnér, hvilket vitt-
net bestämdt erinrade sig, slöt vittnet deraf
att densamme måtte hafva varit Lieutenant
Klingström, från trappan till öfra våningen
nedkommit med en yxa, hvarmed häftigt sla-
gits å dörren. Då Lieutenant Tegnér härunder
tillsagt Vakten att begifva sig bort, under
yttrande: "gå er väg, fähundar", samt vittnet
hört Corporalen säga till manskapet att: "de
icke hade något der att göra", hade vittnet,
som, för de innevarandes personliga säkerhet,
ansett nödigt att tillkalla starkare Vakt, i sådan
afsigt begifvit sig bort, men, utkommen på
gatan, hade han varseblifvit en af Fröslunds
Kypare utkrypa från ett åt Rådhusgränden be-
läget fönster, och då denne högt ropat: "de
slå ihjäl Källarmästaren", vittnet med förän-
ledande deraf stadnat och för att, om möjligt,
skynda till hjälp, ifrån gränden inkrupit ge-
nom fönstret, och vid inträdet i rummet fun-
nit Jacobsson slagen och blodig, och de öfrige
nu tillstädesvarande parterne i häftig ordvex-
ling med hvarandra, hvarvid Officerarne varit
särdeles uppbragte.

Vaktmanskapet, som i anledning af Sundins berättelse å nyo tillspordes, försäkrade att, så vidt de erfarit, ingen vid ifrågavarande tillfälle dem oqvädat eller förolämpat, äfvensom Lieutenanten Tegnér enständigt bestred Kemners och Sundins berättelser, i hvad de rörde hans förhållande emot Vakten, samt Lieutenanten Klingström förnekade, att han vid berörde tillfälle begagnat sig af yxa.

På fråga upplystes, att så väl Spisquartersidkerskan på stället, som flera af dennes Pigor, af hvilka en för Officerarne skulle öppnat porten, vid ifrågakomne uppträde varit tillstädes; och blef, för vidare upplysningars vinnande i målet, detsamma uppskjutet till Måndagen den 17:de innevarande månad, klockan elfva förmiddagen, då parterne skulle återkomma och dertill Polisbetjeningen förständigades att inkalla ej allenast Fröslunds Källarelärlingar, än äfven alla andra personer, som tilläfsventyrs kunde hafva någon upplysning i målet att meddela. Afträdde.

Den 17 October.

S. D. Vid återföretagande af uppskjutne undersökningen, angående det sistlidne Thursdagsafton å Malmens Källare föröfvade slagsmål, inställde sig Källarmästaren Fröslund, Boettmakaren Jacobsson, Bagaren Grundström, Lieutenanterne Tegnér, Wahlfeldt, Klingström, Virgin, Segebaden, Bergenzon, Örström, Löwenadler, Wolfram samt Lieutenanten Grefve Fredric Horn, Conducteuren Kemner, Undervägmästaren Sundin, Källarelärlingarne Didric

Engström, Carl Ludvig Helander och Theodor Sahlberg, Notarien S. A. Ponthan, Kryddkramhandlanden E. A. Weber, Corporalen Wetterqvist och Stads-soldaterne Westerberg, Andersson, Hellman, Asklund och Hellberg, Spisqvarters-idkerskan Eva Christina Lindberg, samt Pigorna Gustafva Wallerström, Mathilda Norström, Wilhelmina Malmqvist, Sophia Stark, Sophia Bergqvist och Maria Margaretha Hammarström.

Det i målet den 14:de och 15:de innevarande månad förde Protocoll, hvilket till en början upplästes, blef af vederbörande till uppfattningen godkändt; och anhöllo parterne, att till sine då afgifne andraganden få göra följande tillägg och rättelser:

Lieutenant Wahlfeldt: att han, med föranledande af Jacobssons förmälan, att Jacobsson icke annorledes i slagsmålet deltagit, än att han infört Lieutenanten i Fröslunds rum, ville hafva anmärkt, att redan länge innan berörde åtgärd, hvarvid Kyparen Engström jemväl varit Jacobsson behjelpig, blifvit af Jacobsson vidtagen, Lieutenanten varit i handgemäng med Jacobsson, äfvensom att Fröslunds uppgift, att Wahlfeldt först med en käpp måttat ett slag åt Fröslund, så mycket mindre vore med sanningen öfverensstämmande, som Lieutenanten vid tillfället icke medhaft någon sådan.

Lieutenant Virgin förklarade nu, att han från köket i öfre våningen hämtat den yxa, med hvilken huggits i dörren, för att förmå de innevarande att öppna densamma, men för-

nekade, att han, vid inträdet i rummet, medfört yxa, den han så snart dörren öppnats, åter uppburit i köket,

Lieutenant Virgin, erinrad derom, att han vid förra förhöret förteगत denna omständighet, förklarade, såsom anledning dertill, att han förut afvetat, att ett åberopadt vittne uti Lieutenant Klingström förmenat sig igenkänna den, som vid berörde tillfälle fört yxa, och då vittnet, ehuru Lieutenant Klingström bestämdt förklarat att misstag härutinnan ägt rum, inför Öfver-Ståthållare-Embetet påstått sig igenkänna Lieutenant Klingström, hade Lieutenant Virgin "icke genast," genom sitt erkännande, velat öfvertyga vittnet om dess villfarelse.

Lieutenant Segebaden androg, att han af Kyparen Helander blifvit skuffad å bröstet och då Lieutenanten med häftighet skjutit Helander ifrån sig, hade slagsmålet, efter hvad Lieutenanten förmodade, derigenom börjats.

Källarmästaren Fröslund förmälde, att å golvet i hans rum hade, dagen efter ifrågakomne uppträde, en länk af en kedja hittats, och då denna nu förevisades Lieutenant Tegnér, förmente han, att densamma utgjort en del af hans förlorade kedja, hvarjemte Fröslund äfven företedde en tjock käpp, som, efter slagsmålets slut, påträffats i förstufvan, hvilken käpp likväl ingen af Officerarne vidkändes.

Boettmakaren Jacobsson inlemnade följande betyg:

"Urfederalmakaren Wilhelm Samuel Jacobsson har vid i dag skedd besigtning; ett

större djupt trekantigt sår å öfverläppen på den venstra sidan samt ett mindre å inre ytan. Skadorna äro icke farliga, men efterlämna ett fult ärr eller lyte, samt fordras minst 4 veckors tid innan såret blifver fullkomligen läkt. Betygas så sant mig Gud hjelpe till lif och själ. Stockholm d, 17 Oktober 1842.

N. W. af Grubbens.

Efter uppläsandet häraf, hördes Källare-lärlingarne Engström och Helander, och för-mälde

Engström: att ifrågakomne afton, då Engström och Helander redan gått till hvila, utan att likväl hafva insomnat, Engström, med anledning så väl af ofta upprepade ringningar i klockorne, som af häftig ordvexling, som i förstufvan ägt rum, efter det han skyndsamt påtagit sine kläder utom rocken, öppnat dörren till det rum, der han och Helander inne varit och hvilket är beläget vid östra långväggen straxt invid förstufvudörren. Då Engström tillsagt de bullrande, att låta bli klocksträngen och upphöra med ringningarne, hade någon under yttrande: "vet hut, lymmel" skuffat till Engström, som derefter fått uppbära flere slag med käppar och knytnäfvar, hvarunder hans påhafde skjorta jemväl sönderrisvits. Under det Engström derpå slitit sig ifrån de anfallande och på en kort stund aflägsnat sig, för att påtaga en rock, hade oväsendet upphört och de anfallande Herrarne bortgått. Engström hade då förfogat sig till Källarmästarens rum, der han funnit Lieutenant Wahlfeldt, som af Fröslund och hans Gäster uppmanats att upp-

gifva sitt namn, dertill Lieutenanten svarat att: "om de unge veta det, skulle de bli flata", hvarvid hvarken Fröslund eller hans Gäster Lieutenanten förfördelat, men denne deremot varit häftig och oqvädat de innevarande, fastän Källarmästaren sökt lugna honom med försäkran att något ondt icke skulle honom vederfaras. Då Engström förmärkt, att porten öppnats, hade han, i afsigt att förekomma ytterligare våldsamhet, tagit nyckeln ur dörren, hvilken sedermera af Källarmästaren öppnats, dervid Officerarne undanskuffat Vakten och häftigt intrusat i rummet, samt Lieutenant Tegnér öfverfallit och slagit Jacobsson, sedan Lieutenant Wahlfeldt uppmanat sine kamrater att misshandla Jacobsson, hvarjemte Lieutenanten, pekande på Kemner, yttrat: "den der är ock en hund;" tilläggande Engström, att Lieutenant Wahlfeldt så mycket heldre irrat sig i sin uppgift derom, att Engström biträdt Jacobsson och Kemner, då desse infört Lieutenanten i rummet, som Engström under berörde tilldragelse innevarit i ett annat rum, för att der påkläda sig en rock.

Helander: att han uppå Engströms uppmaning utgått i förstufvan, dervid en af Officerarne, den Helander nu icke igenkände, fattat honom i näsan och vridit omkring, hvarpå han af flere fått uppbära slag, utan att han dock slagit någon tillbaka. Helanders berättelse öfverensstämde i öfrige delar med Engströms, utom hvad angick uppträdet i Fröslunds sängkammare, derunder Helander begifvit sig till förstufvuporten och der uppehållit

sig, för att hindra de anfallande att komma undan.

Lieutenanten Grefve Horn, som häruppå hördes, berättade, i likhet med sine kamrater, att han icke kunnat bemärka, huru slagsmålet börjats, och att Grefven icke eller deruti deltagit, men då Engström eller Helander skolat tilldela Grefven ett slag, denne skuffat den anfallande tillbaka. I rummet, der Lieutenant Wahlfeldt hållits innesluten, hade Grefven icke innevarit, ehuru de fleste af hans kamrater vid dörrens öppnande dit ingått, men ifrån förstufvan hade han dock inne i rummet sett Lieutenant Wahlfeldt samt hört honom säga: "slå till den der", pekande på Jacobsson, hvilken setat i en soffa.

Källarmästaren Fröslund erinrade, att den soffa, hvaruti Grefve Horn varseblifvit Jacobsson vara sittande, har en sådan plats i rummet, att den icke, utan att man inträder i det samma, kan synas, i anledning hvaraf Grefve Horn förmälde, att han uppehållit sig bakom den öppnade dörren och genom en springa, mellan den och dörrkarmen, åsett hvad i rummet sig tilldragit.

Häruppå hördes hvar för sig och berättade:

Spisquartars-ickerskan Lindberg: att sedan ofvanbemälde Officerare hos henne intagit aftonmåltid, hade, straxt efter deras bortgång, Lindberg hört buller och oljud i förstufvan till nedre våningen, att hon, af denna anledning, jemte sina Pigor skyndat ut, och, nedkommen

i trappan, varseblifvit att Helander skuffat Lieutenant Segebaden, hvilken bedt honom "veta hut" och skjutit honom ifrån sig; att Engström derpå tillkommit och en allmän villervalla uppstått, dervid slag åt alla håll utdelats, hvarefter och sedan en af Lindbergs Pigor öppnat porten samt Officerarne begifvit sig bort, Lindberg ingått i Källarmästarens rum, der hon då funnit Lieutenant Wahlfeldt, som öfverhopats med frågor om sitt och kamraternes namn, hvilket Lieutenanten vägrat att uppgifva; att då desse saknat sin qvarhållne kamrat och åter inkommit i förstufvan, Lindberg jemväl sett Fröslund utan hatt ankomma med Vakt; att Officerarne flere gånger ropat: "släpp ut vår kamrat, eljest slå vi sönder dörren" och häftigt bultat å dörren, hvilken omsider, sedan Lieutenant Virgin tillkommit och börjat hugga i dörren med en yxa, som han förskaffat sig i Lindbergs kök, öppnats, dervid Officerarne väl skyndsamt intrusat i rummet, men icke, så vidt Lindberg kunnat bemärka, skuffat vakten, som icke eller under uppträdet i förstufvan på något sätt blifvit förfördelad; samt att Lindberg, då hon, efter någon stunds förlopp, ingått i rummet, sett Jacobsson vara slagen och blodig, äfvensom Lieutenant Klingström af Grundström blifva inskuffad i en vrå mellan väggen och en bureau, och då vittnet erinrat Grundström om det otillbörliga i ett dylikt beteende, hade Grundström genmält: "Gunstiherrn skall stå i vrån."

På af Fröslund, Jacobsson och Grundström framställdes frågor, förklarade ofvanbemälda vittne, att icke flere än de nu tillstädesvaran-

de Officerarne samma afton hos henne gemensamt intagit aftonmåltid; att hon icke sett någon ofreda Helander, innan denne förut skuffat Lieutenant Segebaden; samt att hon icke åsett hvarken Fröslund eller Jacobsson delta i slagsmälet, hvaremot hon varseblifvit Grundström utdela flere slag; hvarefter och då Fröslund erinrade, att han sjelf öppnat dörren för de återkommande och således icke kunde vid samma tid, på sätt Lindström omförmält, infunnit sig med den tillkallade Vakten, vidhöll vittnet, det oaktadt, sin uppgift, destoheldre som Fröslund sedermera skulle för henne omtalat, att han sjelf tillkallat Patrullen.

Pigan Wallerström: att då hon nedkommit i trappan, vittnet sett Helander skuffa Lieutenant Segebaden å bröstet; men att vittnet i öfrigt icke kunnat i anseende till den allmänna villervallan göra några bestämda iakttagelser; att Officerarne, då de återkommit, med häftighet bultat å dörren till Fröslunds rum och ropat: "gif oss igen vår kamrat, eljest slå vi sönder dörren" samt Lieutenant Virgin från köket hemtat en yxa, hvarmed huggits å dörren, hvilken sluteligen öppnats; hvarefter Officerarne inträngt i rummet, dit vittnet icke ingått och således icke kände hvad der sig tilldragit.

Pigorna Norström, Malmqvist, Stark och Bergqvist instämde i Wallerströms berättelse, med tillägg af Bergqvist, att hon till Officerarne nedkastat nyckeln till porten.

Källarmästaren Fröslund anhöll, att de frågor han gjort vittnet Lindberg, måtte till

desse vittnen jemväl framställas, och, om berörde omständigheter tillsporde, afgåfvo de derpå enahanda svar, som bemälde vittne.

Ytterligare, i anledning af Fröslunds derom gjorde begäran, tillfrågade huruvida alla af nyssnämnde vittnen på en gång sett Helander slå Lieutenant Segebaden, förklarade Wallerström, att den af henne i detta hänseende omvittnade tilldragelse timat nära förstufvudörrarne, hvaremot de öfrige uppgåfvo, att det skett i midten af förstufvan.

Notarien Ponthan, som först efter uppträdets slut tillkommit, hade således intet hufvudsakligt i målet att berätta.

Kryddkramhändlanden Weber: att vittnet ifrågakomne afson, med anledning af det buller, som orsakats af hårda bultningar å porten till det hus, der Fröslund bor, närmat sig dit och anländt, då från öfre våningen en nyckel blifvit nedkastad, hvarmed porten öppnats; att flere för vittnet okände Herrar ingått i förstufvan, der de, som frågat efter en kamrat, som under något föregående uppträde der blifvit kvarhållen, mötts af ofvanbemälde Lindberg, som försäkrat dem, att deras kamrat befunne sig väl, men att de, det oakadt, börjat bulta på en dörr, som sluteligen öppnats, sedan en af sällskapet från öfre våningen hämtat ett instrument, som vittnet förmodat hafva varit en köttklubba eller dylikt, och dermed slagit mot dorren; att vittnet, som hållit sig på något afstånd, sett så väl Officerarne, som Vakten intränga i rummet, samt då vittnet sedermera nalkats rummet, hade Jacobsson varit sårad

och blodig; att Fröslund derefter uppmanat Vakten att gripa en person, som burit kapp, men att, då Patrullkarlen fattat i honom, denne helt hastigt yttrat: "hvad vill du mig?", och Patrullkarlen, enligt hvad vittnet tyckte sig bemärka, helt förvånad, låtit sin fånge undkomma.

Lieutenant Tegnér ville härmed hafva anmärkt, emedan Källarmästaren Fröslund uppgifvit honom såsom den, hvilken slitit sig ifrån Vakten, att Lieutenanten vid ifrågavarande tillfälle icke varit klädd i kapp, utan burit surtout.

Källarelärningen Sahlberg: att då han, i anledning af det i förstufvan uppkomne buller, öppnat dörren, af Officerarne blifvit tillsagd att uppläsa porten, men att Sahlberg icke efterkommit deras begäran, utan ingått och derom underrättat Källarmästaren; samt att Sahlberg af Fröslund sedermera blifvit bortsänd att tillkalla Vakt.

Pigan Hammarström: att vittnet uppehållit sig i Källarmästarens invid trappan till öfre våningen belägne kök och derifrån förnummit, att sedan någon yttrat till Fröslund, såsom orden fallit: "laga er in, ni tar er vatten öfver hufvudet", en person blifvit skuffad emot köksdörren, hvarpå ett allmänt slagsmål uppstått; att vittnet derunder en gång sett ut genom dörren och då varseblifvit, hurusom Lieutenant Tegnér med en käpp slagit Kyparen Helander; att Hammarström, som, efter Officerarnes återkomst, i förstufvan hört omtalas att de skulle förskaffa en yxa, sorg-

fälligt undandöljt en sådan, som funnits i köket, hvarest Lieutenant Virgin straxt derpå infunnit sig och efterfrågat en dylik, men då vittnet förklarar att någon sådan icke funnits till hands och Lieutenanten, oaktadt noggranna efterforskningar, icke kunnat påträffa den undangömde yxan, Lieutenanten af Gustafva Wallerström, enligt hvad vittnet sedermera hört berättas, erhållit en sådan;

Efter hvad sålunda förekommit, beslöt Öfver-Ståthållare-Embetet att, jemlikt Kongl. Brevvet den 19:de Maji 1798, öfverlemnå fullföljden af målet till Kongl. Slotts-Rätten öfver Stockholms Slott och Stad, dit Utdrag af detta Protocoll skulle insändas. År och dagar, som förr skrifvet står.

Efter befallning

A. Th. Nymän.

Pigen Hammarström, som vittnat uppe-
 hållit sig i Källarmästarens hand i trappan till
 öfve stämningen deligen kök och därifrån för-
 nummit, att sedan någon yttat till Fröslund,
 såsom orden lallit: "Jaga er in, ni för er
 vatten öfver huvudet", en person blivit
 skuffad emot köksdörren, hvare ett allmänt
 skrämmel uppkallt; att vittnet derunder en gång
 sett ut genom dörren och då varit tillvit,
 hvarom Lieutenant Tegen med en åpp-slagit
 Kyparen Heltander; att Hammarström, som
 efter Öfverstaens återkommet, i förstatlivan hört
 omstas att de skulle löskäffa en yxa, som

Y. 1798

